

MINISTER-PRESIDENT VAN DE VLAAMSE REGERING EN VLAAMS MINISTER VAN
BUITENLANDSE ZAKEN, CULTUUR, DIGITALISERING EN FACILITAIR MANAGEMENT

MEDEDELING AAN DE VLAAMSE REGERING

Betreft: Overzicht van de ontwikkelingen op niveau van de Europese Unie (EU) – september 2022

In deze mededeling aan de Vlaamse Regering wordt een overzicht gegeven van de voor Vlaanderen relevante ontwikkelingen in het Europese besluitvormingsproces tijdens de maand september.

1. Discussies voorbij maand in de (Europese) Raad

1.1. Lidstaten wisselen van gedachten over de rechtsstaat

Op 20 september besprak de Raad Algemene Zaken voor de derde keer tijdens een jaarlijkse rechtsstatelijkheidsdialoog de situatie van de rechtsstaat in de lidstaten en de Unie aan de hand van het Europese Commissieverslag van 13 juli 2022. De meeste lidstaten, waaronder België, steunden het verslag en verwelkomden de landenaanbevelingen. Twee lidstaten, Polen en Hongarije, waren echter kritisch over het rapport, onder andere over door de gehanteerde methodologie, en verweten de Commissie partijdig te handelen. Een aantal landen, waaronder België, verwelkomde het Commissievoorstel voor het opleggen van maatregelen aan Hongarije onder de MFK-rechtsstaatverordening, die de Uniebegroting moet beschermen wanneer de beginselen van de rechtsstaat in een lidstaat worden geschonden. Naast de rechtsstaat wisselden de lidstaten ook van gedachten over de opvolging van de resultaten van de Conferentie over de Toekomst van Europa, waaronder de organisatie van een Conventie om een verdragswijziging voor te bereiden. Sommige lidstaten zijn voorstander van een Conventie, andere zijn tegen, en een aantal, waaronder België, sluit een Conventie niet uit, maar twijfelt over de opportuniteit in de huidige geopolitieke situatie.

1.2. Internationale focus op arbeidsrechten en aanpakken van dwangarbeid

Op 14 september publiceerde de Europese Commissie haar voorstel van verordening om producten gemaakt met dwangarbeid te mijden van de interne markt. Onder het voorstel moeten nationale autoriteiten toezien op het verbod op invoer, uitvoer en productie van producten gemaakt met dwangarbeid. Indien onderzoek uitwijst dat er dwangarbeid betrokken was bij de productie, zullen de producten uit omloop gehaald en vernietigd worden. De aankondiging kwam de dag voor de eerste gezamenlijke trilaterale verklaring van de handels- en arbeidsministers van de VS en Japan en de bevoegde commissarissen van de EU. In de verklaring hernieuwden de excellenties hun engagement om alle vormen van dwangarbeid uit te roeien en kondigden nieuwe verregaande vormen van samenwerking aan in dit verband. Enkele dagen daarna, op 20 september, hielden de EU en de VS hun eerste handel- en arbeidsdialoog in het kader van de Trade & Technology Council die ter voorbereiding diende van de ministeriële samenkomst later dit jaar. Deze samenkomst werd op zijn beurt gevolgd door het jaarlijkse Public Forum van de Wereldhandelsorganisatie (WTO) waar de focus ook lag op duurzame handel. Eveneens binnen de WTO gaf Colombia te kennen in de zaak over antidumpingheffingen op diepvriesfrietten, waar ook Belgische ondernemingen betrokken bij zijn, in beroep te zullen gaan tegen het eerdere panelrapport dat in het voordeel van de EU oordeelde. Deze zaak zal de eerste zijn die gehoord wordt door het tijdelijke Multiparty Interim Arrangement dat het geschillenbeslechtsorgaan van de WTO vervangt.

1.3. Cohesie-ministers bespreken toekomst van cohesiebeleid en rol ervan bij aanpak van crisissen

Op 2 september kwamen de EU-ministers verantwoordelijk voor het cohesiebeleid samen in Praag voor een informele gedachtewisseling. De debatten focusten op de toekomst van het cohesiebeleid, de interactie tussen het cohesiebeleid en andere Europese instrumenten en de rol van het cohesiebeleid in de aanpak van crisissen. Voor de meeste lidstaten, en ook voor Vlaanderen, moet het cohesiebeleid zijn structureel karakter behouden, gericht op investeringen op de lange termijn. Dit is immers de centrale rol van het cohesiebeleid. De lidstaten zijn daarentegen verdeeld over de rol die het cohesiebeleid moet spelen als crisisinstrument, met aan de ene kant de nettobetalers en aan de andere kant de netto-bijdragers, waartoe België behoort. België wees tijdens de gesprekken op het verlies aan duidelijkheid en zichtbaarheid van EU-actie door de veelvuldigheid aan fondsen en flexibiliteiten. Dit moet vermeden worden door in te zetten op verbetering en vereenvoudiging van de werking van het beleid en het beperken van administratieve lasten. Verder vroeg België specifieke aandacht voor het belang van een territoriale aanpak, zowel in het cohesiebeleid als in ander EU-beleid – eveneens een belangrijk aandachtspunt voor Vlaanderen. De ministers

toonden zich in het algemeen bereid om samen na te denken over de toekomst van het cohesiebeleid en om belangrijke en innovatieve aanpassingen voor te stellen waar nodig. De komende weken zal er gewerkt worden aan raadsconclusies over deze thematiek.

1.4. Oekraïne, vaccinaties en Europees Kankerplan op agenda van informele Raad Volksgezondheid

Tijdens de informele Raad Volksgezondheid van 6 en 7 september bevestigden de EU-lidstaten hun engagement om Oekraïne verder te ondersteunen, zowel tijdens de oorlog (onder meer via de opname van patiënten en de levering van geneesmiddelen) als nadien bij de heropbouw en de versterking van het gezondheidssysteem in Oekraïne. Het tweede debat betrof COVID-19-vaccinaties. Veel lidstaten stellen vast dat het vertrouwen van de burger afneemt, onder meer door misinformatie. Alhoewel vaccinatie een nationale bevoegdheid is, zijn er ook grensoverschrijdende aspecten waardoor een meer gecoördineerde EU-aanpak nuttig kan blijken. Ter versterking van de samenwerking plaatste het Tsjechisch Voorzitterschap dit onderwerp prioritair op de agenda. In november zal ook een expertconferentie plaatsvinden en de EPSCO-Raad zal in december raadsconclusies hierover aannemen. Vervolgens werd tijdens de lunch een stand van zaken gegeven van het Europees Kankerplan, een prioriteit voor het Tsjechisch Voorzitterschap. Het Voorzitterschap wil op de EPSCO-Raad van 9 december ook de herziening van de Raadsaanbevelingen over kankerscreenings ter goedkeuring voorleggen. De ontwerpaanbevelingen worden momenteel voorbereid binnen de raads werkgroep Volksgezondheid.

1.5. Eurogroep bespreek macro-economische ontwikkelingen en digitale euro

De Eurogroep heeft op 9 september de macro-economische ontwikkelingen in de eurozone besproken, met bijzondere aandacht voor de energiesituatie en inflatie en de begrotingsgevolgen daarvan. De noodzaak om kwetsbare huishoudens te beschermen werd nogmaals benadrukt. Daarnaast werd het belang onderlijnd van het afstemmen van maatregelen op het monetaire beleid van de Europese Centrale Bank en dient men erover te waken dat de inflatiedruk niet verder toeneemt. De ministers wisselden verder van gedachten over het terugkerende thema van de introductie van de digitale euro. Samen met de ministers van Financiën van buiten de eurozone werden ditmaal initiatieven voor digitale munten in lidstaten buiten de eurozone besproken. Er was onder meer een update over het e-krona-project in Zweden. Van Belgische kant wordt in deze debatten over de digitale euro steeds aandacht gevraagd voor cyberveiligheid, consumentenrechten en belang van de strijd tegen witwaspraktijken.

1.6. Buitengewone Raad Energie keurt noodmaatregelen goed, maar roep om prijsplafond gas blijft

Op 9 september en 30 september kwam de Raad Energie samen om de crisis op de elektriciteits- en gasmarkten te bespreken. Op 9 september besprak de Raad onder meer een non-paper van de Europese Commissie, waarin deze enkele maatregelen naar voren schoof om de crisis op de energiemarkten te bezweren. Zo pleitte de Commissie voor een reductie in elektriciteitsverbruik (met een verplichting om elektriciteitsverbruik te verminderen tijdens piekuren), een omzetplafond voor infra-marginale technologieën en een solidariteitsbijdrage voor de sectoren olie, gas en steenkool. Een algemeen prijsplafond voor gas werd gevraagd door verschillende lidstaten (waaronder België), maar de Commissie ziet meer heil in een prijsplafond voor Russisch gas. De reductie in elektriciteitsverbruik, het omzetplafond en de solidariteitsbijdrage werden in een voorstel van Raadsverordening gegoten en gepubliceerd door de Commissie op 14 september. Deze verordening werd in sneltempo onderhandeld door de Raad en politiek goedgekeurd op de Buitengewone Raad van 30 september. In de aanloop naar deze Buitengewone Raad schreven 15 lidstaten een brief naar EU-Commissaris voor Energie Simson om te pleiten voor een algemeen prijsplafond voor aardgas. Een aantal lidstaten tekende niet, maar toonde sympathie voor de inhoud van de brief. De Commissie verspreidde echter een non-paper met een analyse van verschillende potentiële maatregelen rond aardgas waaruit bleek dat de Commissie problemen blijft zien in een algemeen

prijsplafond voor gas. Ook andere lidstaten blijven vocale tegenstander van het voorstel. De Commissie beloofde op korte termijn een wetgevend voorstel te lanceren met maatregelen om de prijs van aardgas te verlagen, al gaf ze wel al aan dat dit geen gemakkelijke taak zal worden in het licht van de sterk uiteenlopende posities van de lidstaten.

1.7. Ministers van Financiën keuren €5 miljard extra macro-financiële steun aan Oekraïne goed

Op 9 en 10 september bespraken de ministers van Financiën tijdens de informele zitting van de Raad ECOFIN de economische en financiële gevolgen van de oorlog in Oekraïne. Ze schaarden zich daarbij achter een snelle goedkeuring van €5 miljard extra macro-financiële steun, bovenop het in juli aan Oekraïne toegezegde hulpbedrag van €1 miljard. Tijdens een werksessie bespraken de ministers de geplande herziening van het Stabiliteits- en Groeipact, waarvoor de Europese Commissie in oktober een oriëntatie zal publiceren. In de Europese gesprekken tekent zich in groeiende mate een compromis af dat enerzijds meer flexibiliteit voor investeringen en de aanpassing van de 1/20-schuldreductieregel omvat, en anderzijds een striktere afdwinging van structurele hervormingen. Verder werd van gedachten gewisseld over de harmonisering van directe belastingen in de EU. Op dat domein is er nog steeds geen akkoord te noteren over de omzetting van de Pijler 2 van het OESO/G20-akkoord die een minimum winstbelasting van 15% oplegt voor multinationale bedrijven. Hongarije steunt het huidige voorstel nog steeds niet. In een gezamenlijke verklaring in de marge van de Raad hebben Nederland, Frankrijk, Duitsland, Italië en Spanje de wens uitgedrukt om Pijler 2 in 2023 te implementeren. Indien de Europese onderhandelingen zonder resultaat blijven, zeggen ze Pijler 2 unilateraal te zullen implementeren.

1.8. Landbouwministers buigen zich over voedselzekerheid

Op een informele bijeenkomst van de EU-ministers van landbouw van 14 tot en met 16 september stond het garanderen van de voedselzekerheid, zowel in de EU als op globaal vlak, centraal op de agenda. De lidstaten wisselden van gedachten over de nodige coördinatie voor het garanderen van de voedselvoorziening. Het Tsjechisch Voorzitterschap vroeg de lidstaten naar de rol van nieuwe veredelings technieken (technieken om de genetische eigenschappen van organismen te modifieren) in dit debat. Deze technieken vallen volgens de EU-regels onder de wetgeving rond genetische gemodificeerde organismen, maar de Europese Commissie werkt aan een regelgevend voorstel hieromtrent. Een groot deel van de lidstaten liet zich positief uit over het gebruik, al waren er ook kritische stemmen te horen. België reageerde genuanceerd. Voor Vlaanderen is het belangrijk om het debat rationeel te voeren, op basis van wetenschappelijke kennis. Tijdens de formele bijeenkomst later in september stond opnieuw voedselzekerheid op de agenda, ditmaal vanuit het perspectief van de landbouwproductie in Oekraïne die door de Russische invasie onder druk staat. De lidstaten drukten hun unanieme steun uit en engageerden zich tot het verder verbreden van de solidariteitsroutes, in het bijzonder in het licht van het precaire akkoord rond de Zwarte Zeehavens, een initiatief dat de afgelopen maanden door iedereen positief werd onthaald. Verder gingen de delegaties nog in op onder meer de impact van de torenhoge inputprijzen en de droogte op de landbouwproductie. Ook tijdens de formele Raad wisselden de EU-ministers van Visserij van gedachten over de EU-onderhandelingen met het VK en Noorwegen dit najaar. Met beide landen moeten immers akkoorden gesloten worden over de vangstmogelijkheden voor 2023 en de bijhorende maatregelen. Vlaanderen benadrukte in haar interventie de ongerustheid over de exponentiële toename van gesloten gebieden in Britse wateren, alsook over de geplande boomkorban in Noorse wateren.

1.9. Ministers buigen zich voor eerste keer over nieuwe noodinstrument voor de eengemaakte markt

Kort na de publicatie van het Europese Commissievoorstel voor het nieuwe noodinstrument voor de eengemaakte markt (het Single Market Emergency Instrument of 'SMEI') bespraken de ministers van Interne Markt dit voorstel voor de eerste keer tijdens de Raad Concurrentievermogen van 29 september. Een

meerderheid van de lidstaten, en ook Vlaanderen, verwelkomde dit voorstel. De lidstaten benadrukten wel dat het SMEI alleen in geval van een crisis geactiveerd mag worden en dat het complementair en coherent moet zijn met andere wetgeving rond crisismechanismen, zoals die voor een Europese Chipwet. Tijdens de Raad vond ook een eerste gedachtewisseling plaats onder de lidstaten over de Verordening betreffende het ecologisch ontwerp van duurzame producten. De meerderheid van de lidstaten steunt het voorstel, dat wordt beschouwd als een stimulans voor duurzamere producten en als een hulpmiddel bij de dubbele transitie. Een belangrijk aandachtspunt is alvast de eventuele extra last voor kmo's. Onder de variapunten kwam nog het geplande wetgevingsvoorstel inzake kritieke grondstoffen ter sprake. De Commissie voorziet dit voorstel te publiceren tijdens de eerste helft van 2023. Vlaanderen kijkt alvast uit naar dit initiatief, dat van fundamenteel belang is voor de toekomst van de EU-industrie en alle industriële ecosystemen. Vlaanderen hoopt hierover de komende maanden, vóór de effectieve publicatie van het voorstel, binnen de Raad nog van gedachten te kunnen wisselen. De Commissie lanceerde op 30 september alvast een openbare raadpleging over het onderwerp.

2. Ontwikkelingen inzake EU-regelgeving

2.1. Voorstellen van richtlijn

In september 2022 werden zeven voorstellen van richtlijnen gepubliceerd.

Deze behandelden volgende onderwerpen:

- Aanpassing van aansprakelijkheidsregels aan kunstmatige intelligentie (AI-aansprakelijkheidsrichtlijn)
- bescherming van werknemers tegen de risico's van blootstelling aan asbest
- aansprakelijkheid voor producten met gebreken
- landbouwgewassen die geschikt zijn voor de biologische productie
- biologische rassen van voor de biologische productie geschikte groentegewassen
- Vervoer van gevaarlijke goederen over land
- markttoezicht in verband met een noodsituatie op de interne markt

2.2. Aangenomen richtlijnen

In september 2022 werden vier aangenomen richtlijnen gepubliceerd.

Deze behandelden volgende onderwerpen:

- landbouwgewassen
- groentegewassen
- het gebruik van lood in bepaalde apparaten
- het gebruik van lood in supergeleidende -kabels en draden

2.3. Omzetting EU-richtlijnen in de Vlaamse rechtsorde

In bijlage II staat een stand van zaken van de omzetting van EU-richtlijnen in de Vlaamse rechtsorde.

1. *Vlaams scorebord*

De Europese Commissie publiceert tweemaal per jaar een scorebord. Het scorebord van de Europese Commissie is een rapport van de omzettingsprestaties van de 27 lidstaten, met inbegrip van België. Op basis van deze gegevens wordt een "Vlaams scorebord" samengesteld.

A. Vlaams scorebord december 2022

Het Vlaams scorebord van december 2022 telt 12 richtlijnen die Vlaanderen moet omzetten. Hiervan zijn drie richtlijnen reeds omgezet.

B. Vlaams scorebord juni 2023

Het Vlaams scorebord van juni 2023 telt 3 richtlijnen die Vlaanderen moet omzetten.

C. scorebord december 2023

Het Vlaams scorebord van december 2023 telt 5 richtlijnen die Vlaanderen moet omzetten.

2.4. Stand van zaken inbreukdossiers

De Vlaamse overheid moest in september 2022 nog maatregelen nemen in 25 inbreukdossiers (= de *lopende* inbreukdossiers). Het gaat om:

12 inbreukdossiers wegens laattijdige omzetting van richtlijnen

13 inbreukdossiers wegens niet-correcte of onvolledige omzetting of toepassing van richtlijnen of andere bronnen van het Europees recht

De Vlaamse overheid was in september 2022 betrokken in 17 inbreukdossiers waarin de nodige maatregelen reeds werden genomen (= de *afgeronde* inbreukdossiers). Het gaat om:

12 inbreukdossiers wegens laattijdige omzetting van richtlijnen

5 inbreukdossiers wegens niet-correcte of onvolledige omzetting of toepassing van richtlijnen en andere bronnen van het Europees recht

Overzichtstabel - stand van de procedure van de *lopende* inbreukdossiers:

Stand van de procedure	30 09 2021	31. 10. 2021	30. 11. 2021	31. 12. 2021	31. 01. 2022	28. 02. 2022	31. 03. 2022	30. 04. 2022	31. 05. 2022	30. 06. 2022	31. 08. 2022	30. 09. 2022
Ingebrekestellingen	9	9	10	9	11	11	13	13	14	12	13	13
Met redenen omklede adviezen	6	6	6	6	6	6	7	7	7	9	9	12
Dagvaardingen	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Eerste veroordeling door het Hof van Justitie	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Ingebrekestellingen na een eerste veroordeling	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Dagvaardingen na een eerste veroordeling	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Tweede veroordeling door het Hof van Justitie	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Totaal aantal inbreukdossiers	15	15	16	15	17	17	20	20	21	21	22	25

Bijlagen

Meer informatie vindt u als bijlage:

BIJLAGE I	Agenda binnen de (Europese) Raad
BIJLAGE II	Ontwikkelingen op het niveau van de omzettingen en inbreuken

Jan JAMBON

Minister-president van de Vlaamse Regering en
Vlaams minister van Buitenlandse Zaken, Cultuur, Digitalisering en Facilitair Management